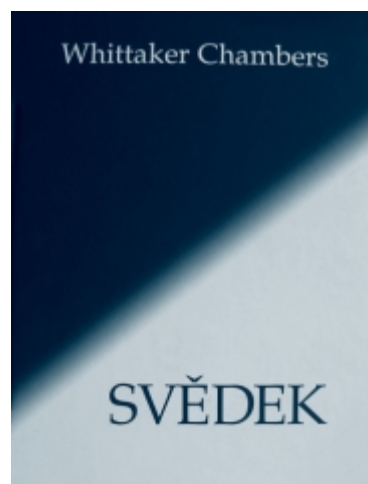

Whittaker Chambers - Svědek

29.září 2005 Zbyněk Klíč

V uplynulých dnech vydal Občanský institut dlouho připravovaný, více než sedmisetstránkový překlad autobiografické knihy Whittakera Chamberse Svědek.

Whittaker Chambers byl ve dvacátých letech minulého století americkým komunistou, v následujícím desetiletí pracoval rovněž pro sovětskou rozvědku. Po sovětsko-německém paktu Ribentrop-Molotov však rozeznal zhoubnost komunistických myšlenek a rozešel se s nimi. Kniha Svědek líčí Chambersovi životní osudy včetně jeho výpovědi před Výborem Sněmovny reprezentantů pro neamerickou činnost, kde svědčil proti Algerdu Hissovi, vysokému úředníkovi ministerstva zahraničí, obviněnému ze spolupráce se Sovětským svazem. Příběh je autorem prezentován jako souboj dvojí víry - víry v komunismus a víry ve svobodu - v němž může zvítězit pouze jedna z nich, či žádná.

Úvod publikace obstarává Dopis mým dětem, jenž nastiňuje základní Chambersovy výhrady ke komunismu jako ideji. Objemný svazek, čítající patnáct kapitol a doslov historičky Márie Schmidtové, popisuje Chambersův život od jeho dětství, přes členství v Komunistické (Dělnické) straně USA až po jeho názorovou konverzi vrcholící případem Hiss.

Whittaker Chambers je považován v rámci americké poválečné pravice za jednoho z čelních představitelů antikomunismu jako jedné ze složek konzervativního smýšlení (vedle klasického liberalismu a tradicionalismu). Chambers přistupoval k problematice komunismu zejména z morálního hlediska, což jej odlišovalo od strategicko-vojenské formy antikomunismu reprezentované např. Jamesem Burnhamem.

Kniha Svědek představuje významný vklad do smýšlení všech, kteří chtějí proti komunistickým myšlenkám bojovat a být pro tento souboj náležitě připraveni. Přináší celou řadu podnětných, avšak dosud nenahlédnutých názorových zbraní, které se snaží zpochybnit samotnou podstatu rudé ideologie. Ne nadarmo sloužila tato kniha jako významný inspirační zdroj někdejšímu americkému prezidentovi Ronaldu Reaganovi, který dokonce Chambersovi udělil nejvyšší americké civilní vyznamenání - Medaili svobody.

„Můj osud - to je svědectví pro dvě velké víry naší doby. A tak se dostáváme k tomu strašnému slovu - komunismus ... Právě v tomto století, v jeho nejbližších dekadách, se na dobu několika generací rozhodne, zda lidstvo bude komunistické, nebo zda svět zůstane svobodný, zda v tomto boji bude civilizace, jak ji známe, naprosto zničena nebo naprosto proměněna. Naším osudem je žít v éře tohoto předělu.“

„Já chápu komunismus jako ohnisko koncentrovaného zla naší doby. Zeptáte se: Tak proč se ale lidé stávají komunisty? Jak je to možné, že vy, laskavý a milovaný otec rodiny, jste byl komunistou? Byl jste prostě blbec? Ne, nebyl jsem blbec. Byl jste mravně zkažený? Ne, nebyl jsem mravně zkažený. Naopak: vzdělaní lidé se stávají komunisty z morálních důvodů. Cožpak jste nevěděl, že zločiny a hrůzy komunismu jsou mu bytostně vlastní? Ano, věděl jsem to. Tak proč jste se stal komunistou? Spíš by mi pomohlo, kdybyste se ptali: Jak se to stalo, že se toto hnutí, toto pokleslé blábolení politických outsiderů, stalo tak obrovskou silou, která dnes ovládá lidstvo?“